

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
June Iversen
Sosial- og helseavdeling

Innvalgstelefon
73 19 93 23

Vår dato
22.10.2013
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/6008-721.0
Deres ref.

Arbeidsdepartementet

Høringsuttalelse - forslag om at § 4 andre ledd i forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge presiseres eller oppheves

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til høringsbrev av 22.07.2013, hvor to alternative forslag til endringer/justeringer av ovennevnte forskrift foreslås.

Alternativ 1, oppheve forskriftens § 4 andre ledd

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag støtter ikke dette forslaget. Å oppheve bestemmelsen medfører at vurderingstema blir om vedkommende har rett på stønad ut fra nødrettsbetraktning, slik det var før gjeldende forskrift ble vedtatt. Dette er erfaringsmessig vanskelige og skjønnsmessige vurderinger. En slik løsning vil dermed føre til uklarhet om hvor langt hjelpeplikten går, noe som igjen kan føre til ulik praksis i kommunene/fylkene. Fylkesmannen er på bakgrunn av dette, også usikker på om en slik løsning vil lette saksbehandlingen og skape større forutsigbarhet.

Etter vårt syn har den nye forskriftsbestemmelsen tydeliggjort rettstilstanden på dette punktet, slik den lyder i dag. Å oppheve bestemmelsens andre ledd vil føre til samme uklare rettstilstand som forelå før forskriften ble vedtatt. Hensynet til Norges internasjonale forpliktelser til å ivareta grunnleggende menneskerettigheter taler også i mot en slik løsning.

Alternativ 2, endre forskriftens § 4 andre ledd:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener at regelen er tydelig nok slik den lyder i dag. Dagens bestemmelse gir tilstrekkelig handlingsrom for å kunne ivareta de personene som har rett på økonomisk stønad i en vanskelig situasjon. Samtidig gir den de nødvendige rammene for å kunne avslå hjelp i situasjoner hvor grunnlaget for hjelp ikke lenger er til stede. Fylkesmannen er av den oppfatning at en endring av regelen ikke nødvendigvis vil være oppklarende.

Når det gjelder presiseringen av at mennesker i en slik livssituasjon kan få hjelp «i en kort periode» vil vi i første omgang bemerke at vi ikke anser det som en god løsning å angi antall dager som presisering av at hjelp eventuelt skal gis i kort tid. Det kan være stor variasjon i bakgrunnen for at hjemreise ikke har skjedd, og hvilken mulighet vedkommende selv har til å påvirke hvor lang tid det tar å muliggjøre retur. Det er også usikkert hvordan dette skal forstås i de tilfeller hvor hjemreise ikke lar seg ordne i løpet av det som etter en normal språklig forståelse må anses å være en kort periode. Dette vil være aktuelt i de tilfeller hvor søker selv ikke har mulighet til å påvirke hvor lang tid dette tar, på

grunn av tiden det tar å få gjort de nødvendige avklaringer, for eksempel i søkers hjemland. Vi stiller derfor spørsmål ved om en slik presisering vil kunne bidra til at regelverket ikke ivaretar de menneskerettslige forpliktelser Norge er bundet av.

Det er i tillegg foreslått en presisering av aktivitetskravet ved at følgende tas inn i bestemmelsen: «*Det kan stilles krav om å skaffe nødvendige reisedokumenter*». Etter Fylkesmannens vurdering ligger det allerede et krav til aktivitet i bestemmelsen, ved at hjelp skal gis «*inntil vedkommende i praksis kunne forlatt landet*». Forsøket på å tydeliggjøre at det kan stilles krav om å skaffe nødvendige reisedokumenter, kan virke mot sin hensikt. Ved å presisere at dette *kan* kreves av søker, skaper man et inntrykk av at dette som hovedregel ikke forventes. Tillegget forutsetter også at kravet alltid må ha vært stilt som et vilkår i vedtaket for at man skal kunne legge en slik aktivitetsplikt til grunn. Fylkesmannen er usikker på om dette er hensikten med presiseringen.

Avslutningsvis vil vi kommentere at det, etter vår erfaring, trolig ville vært klargjørende for fylkesmenn og kommuner om de presiseringer av gjeldende rett som fremgår i høringsnotatet punkt 2 «Gjeldende rett» tredje og fjerde avsnitt ble tatt inn i rundskrivet til loven, hovednr. 35. Slik vi ser det, kunne en presisering av dette i rundskrivet bidratt til en klargjøring av bestemmelsen og dermed ivaretatt bakgrunnen for forslag om endring av forskriftens § 4.

Med hilsen

Jan Vaage (e.f.)
fylkeslege

June Iversen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.